

NEPOZNATI KLIMT Velika i kompleksna izložba trebala je biti otvorena 14. srpnja u Muzeju gr

Klimt, jedan od ključnih programa riječke kulture, odgođen za 2021. godinu

Svi veliki muzeji imaju utvrđene programe i obaveze za više godina. Trebat će velikog napora da utvrdimo novi datum otvorenja te da uskladimo rokove s posuditeljima - kaže Ervin Dubrović

Davor MANDIĆ

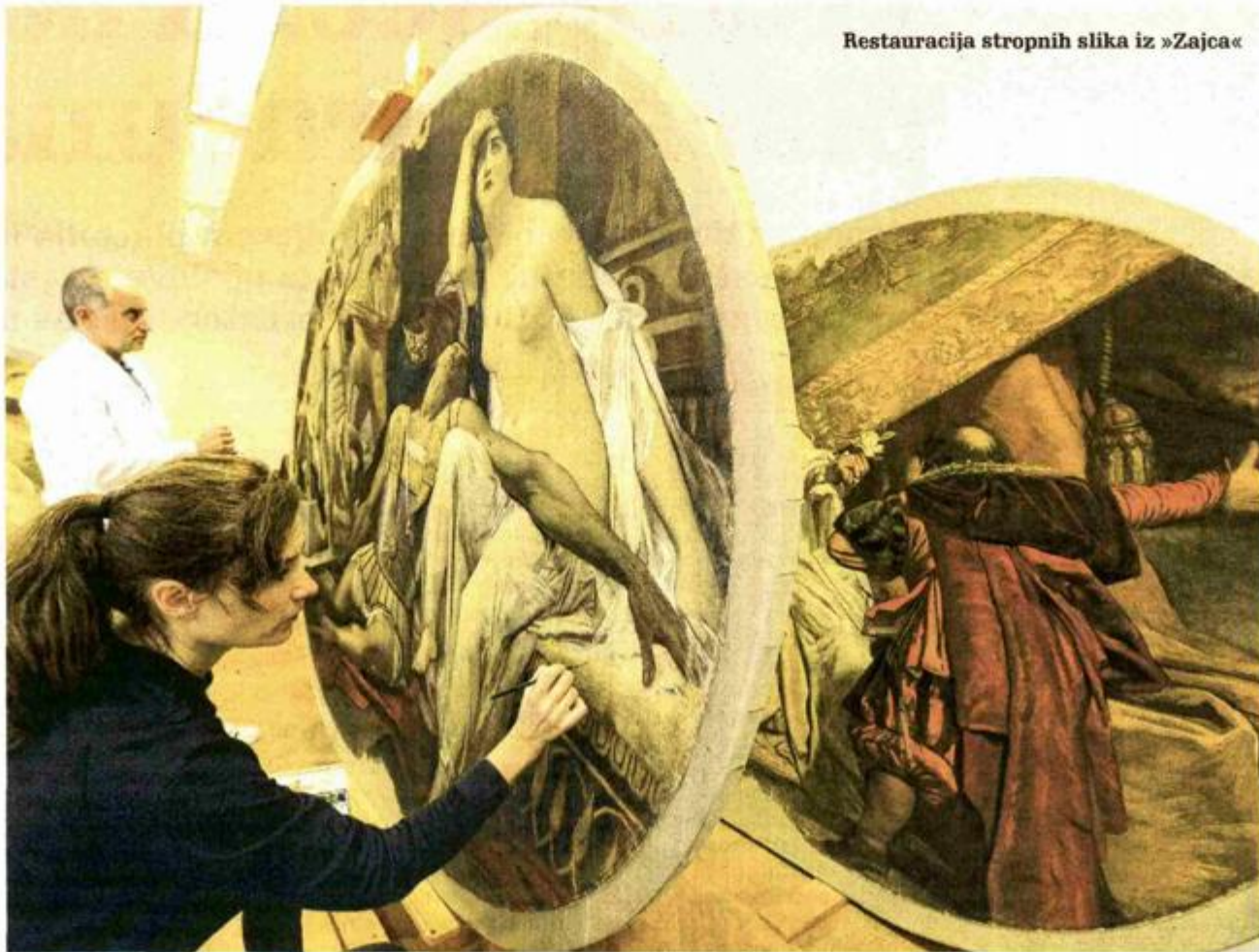
RIJEKA » Jedna od uzdanica programa Rijeke Europske prijestolnice kulture za ljubitelje povijesnih majstora klasičnijih umjetničkih formi, koje program nije preferirao, izložba »Nepoznati Klimt«, definitivno se odgađa. Podsjetimo, izložba je trebala biti otvorena 14. srpnja u Muzeju grada Rijeke, o čemu smo detaljno pisali analizirajući napredak restauracije djela Gustava i Ernsta Klimta te Franza Matscha, famoznih riječkih kazališnih stropnih slika, a onda i napredak radova na Kockici, staroj zgradi Muzeja, koja je po ugovornoj obavezi trebala biti prilagodena prihvatu vrijednih djela za takvu veliku izložbu.

Potvrdu o odgodi dobili smo od ravnatelja Muzeja grada Rijeke Ervina Dubrovića, ujedno i člana autorskog tima postava izložbe. On kaže da će se izložba održati sljedeće, 2021. godine.

U visokoj fazi pripreme

Iako je izložba »Nepoznati Klimt« već u visokoj fazi pripreme, zbog zaraze koja nas je sve uzdrmala pomaknuti su i svi rokovi pa i rok održavanja izložbe. No to nas ne može pokolebati. U izložbu je već uloženo previše i truda i novca i više ne može biti uzmaka – kaže Dubrović, napominjući da je već potkraj ožujka bilo jasno da se izložba neće moći otvoriti 14. srpnja.

Naša su glavna očekivanja bila usmjerena prema ljetnoj sezoni, a Klimt je trebao biti jedan od ključnih programa cjelokupne ovogodišnje riječke kulture. Pripreme su daleko odmakle, napravljeni su projekti za zahtjevan klimatizacijski sustav u Kockici, posve podređen složenom scenografiji izložbe. Napravljen je i projekt rasvjete s točno određenom jačinom svjetla koje će osvjetljavati svaki pojedini rad. Isto je tako napravljen projekt za reviziju vatrogasnog sustava. Provedena je i javna nabava za izvedbu scenografije s okretnom pozornicom koja je trebala stvarati kazališni ugođaj. Sklopljeni su i ugovori s većinom posuđivača Klimtovih radova iz Austrije i Rumunjske te je

Restauracija stropnih slika iz »Zajca«

većina stručnjaka napisala svoje tekstove koji su prevedeni na hrvatski i engleski te jezično i stručno pregledani i revidirani – rekao je Dubrović, naglasivši da zbog svega navedenog, zbog silnog obavljenog posla, nikako ne mogu odustati od izložbe.

Restauracija stropnih slika iz »Zajca«

Zanimalo nas je i kako napreduje restauracija tzv. stropnih slika iz HNK-a Ivana pl. Zajca, koje su nas oduševile kad smo ih vidjeli izbliza, pogotovo one majstora Gustava. Dubrović potvrđuje da su slike gotovo restaurirane.

Tri slike mladega brata, Ernsta Klimta, na restauraciji su u Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu i gotovo su završene. Ostale se slike obnavljaju u riječkoj radionici Restauratorskog zavoda. Tri slike Franza Matscha također su gotovo završene, a slike Gustava Klimta, koje izazivaju najviše interesa, u završnoj su fazi. Najviše još posla ima na slici Sv. Cecilije,

koja je općenito najviše oštećena i rad je na njoj najslabiji – kaže Dubrović.

No nije restauracija jedina komplikacija i zahtjevnost po pitanju izložbe. Kako kaže Dubrović, u vezi s prikupljanjem drugih Klimtovih djela, koja se posuduju iz Austrije i Rumunjske, teško je predočiti koliko su složeni i zahtjevni odnosi s velikim nacionalnim muzejima, kao i s privatnim posuditeljima, osiguravajućim kućama, posrednicima, visokospecijaliziranim prijevoznicima i zaštitarima koji Klimtovim djelima moraju osigurati oružanu pratnju kroz više država.

Podsjećam na te pojediniosti zato da ukažem na složenost, dugotrajnost i skupocjenost organizacije ovakve izložbe na kojoj je, uz podršku Odjela za kulturu Grada Rijeke, više od pune dvije godine radila dobra polovica Muzeja grada Rijeke. I onda su odjednom ugroženi sva već utrošena sredstva i sav uloženi trud! No unatoč svim problemima nastavljamo s pripremanjima

punim uvjerenjem. Istina je da će nam se sve bitno otežati. Umjesto u završne pripreme za izložbu sad upravo trošimo vrijeme i trud na komunikaciju s brojnim partnerima, i to ne da bismo dovršili izložbu, nego da bismo obustavili radove. No istovremeno i da bismo osigurali podršku svih koji su uključeni, da uskoro, kada budemo imali regularne uvjete, možemo

ponovo pokrenuti proces – kaže Dubrović.

Podrška europskih muzeja

U Muzeju i ne pomišljaju na promjenu koncepcije izložbe, kao ni na mogućnost da neki od posuđivača, mahom veliki austrijski i rumunjski nacionalni muzeji, više ne budu spremni surađivati. Kako kaže Dubrović, dobili su podršku

od svih, od Albertine, Belvedera, Galerije Akademije, Univerziteta primijenjenih umjetnosti, Klimtove fondacije u Beču te Gornjoaustrijskog muzeja u Linzu, kao i od Nacionalnog rumunjskog muzeja lijepih umjetnosti u Bukureštu i Muzeja kraljevskog dvorca Peleš u Sinaji. I to je, ističe, ne samo zato što su svi pogodeni i u jednako teškoj situaciji na koju nemaju nikakva utjecaja, nego su svjesni nužne povezanosti europskog prostora i važnosti uzajamne komunikacije koja se tiče zajedničke, europske baštine.

Stoga već sada imamo jasnu sliku nastavka radova. Nakon razrješavanja preuzetih obaveza prema partnerima, pristupamo dovršetku priprema za katalog te druge publikacije i suvenire, kao i razradi koncepcije promocije i prodaje izložbe. Ove ćemo godine imati posve dovršenu pripremu za tisak svih publikacija. A kada prilike u Gradu Rijeci budu jasnije i kada budemo imali potvrđenu »financijsku konstrukciju«, krenut ćemo u nove dogovore i ugovaranje posudbe s novim rokovima.

Dakle, ukoliko, ove ćemo godine dovršiti sve što je započeto, sve za što smo već preuzeli obaveze, a čije bi odlaganje ili obustava prouzročili veću štetu nego korist. To je prije svega priprema publikacija, kataloga i promidžbenih aktivnosti. Svjesni smo da novi početak priprema za oživljavanje procedure i ugovaranje nove posudbe uopće neće biti rutinsko. Svi veliki muzeji imaju utvrđene programe i obaveze za više godina. Trebat će velikog napora da zajedno s Odjelom za

Kultura je sve i ništa!

Ervin Dubrović uvjeren je da je okosnica nove gradske kulturne jezgre u bivšem tvorničkom kompleksu »Benčić« upravo Muzej grada Rijeke s cjelovitim stalnim postavom u Palači šećerane.

Jednako sam tako uvjeren da ovdje nije riječ prije svega o velikom trošku i novoj velikoj glavobolji za već ionako osiromašeni grad, nego da je riječ o neophodnim sadržajima na kojima će se temeljiti

budući riječki turizam. Svim je sigurno da će uz veliko povećanje broja »kopnenih turista« uskoro ovamo godišnje dolaziti i desetine i stotine velikih turističkih brodova sa stotinama tisuća posjetitelja željnih zabave i različitih kulturnih sadržaja. Rijeka će im morati nešto ponuditi, a upravo će naši muzeji i izložbe biti okosnica toga turističkog razvoja. Zapravo je riječ kultura u

novije doba postala arhaična ili barem neprecizna i previše neodređena. Kultura je sve i ništa! Bolje je preciznije govoriti o sadržajima koji svoju egzistenciju moraju opravdati u sprezi s turizmom i o onima koji su baština i javni, nacionalni interes. Tu su i oni sadržaji koji spadaju u odgoj i obrazovanje. I jedne i druge treba razlikovati od sadržaja koji su naprosto zabava – kaže Dubrović.

Palata Rijeka, no zbog korone pomaknuti su rokovi

Vizualizacija stalnog postava Muzeja grada Rijeka

kulturu utvrdimo novi datum otvorenja, te da uskladimo rokove s posuditeljima. Zasad pomišljamo da bi to moglo biti u svibnju ili lipnju 2021. godine, uoči nove turističke sezone – otkriva nam Dubrović.

U međuvremenu dovršena je grafička priprema za katalog, koji će, kako kaže Dubrović, biti nov doprinos poznavanju ranoga Klimtova rada, naročito riječkih radova koji su u središtu pažnje. Njih analiziraju najbolji austrijski i hrvatski stručnjaci, koji su ih tek sada imali prilike vidjeti izbliza, i to u visokoj mjeri obnovljene. Jer dosad, više od stotinu i trideset godina, nitko od specijalista za Klimta nije se približio tim slikama pa je tek sada moguća pomna analiza i valorizacija.

Riječka kulturna renesansa

Muzej grada Rijeka u sljedećem bi razdoblju imao postati iznimno kompleksna ustanova s više zahtjevnih lokacija. Tu je stara zgrada, Kockica, a tu je i nova lokacija u Palači šećerane, kao i brod »Galeb« te Riječki torpedo na Žabici. Dubrović kaže da MGR zasad dobro dočekuje relaksiranje mjera protiv zaraze. Zbog radova na obnovi Kockice pojačan je promet radnika i izvođača, a muzejska ekipa podijeljena je u dvije grupe koje naizmjenično dolaze u Muzej. Potpun rad od kuće nije ni prije bio moguć, ali sada nastavlja se rad u nešto lakšim uvjetima.

Radovi na Kockici napreduju sporo, ali ipak se bliže kraju te se očekuje da bi to moglo biti u svibnju ove godine.

Nema odustajanja

Muzej grada Rijeka trenutno je u procesu raskidanja svih sklopljenih ugovora vezanih uz izložbu »Nepoznati Klimt«, uz konstantno održavanje odnosa i uvjeravanje partnera da će izložba ipak biti održana sljedeće godine. Puno će se, kako kaže Dubrović, raditi na obustavi projekta, da bi onda za kojih mjesec dana opet krenuli ponovni zahtjevi za posudbu i ponovna sklapanja ugovora.

- Možda se nekome može činiti apsurdno toliko bavljenje jednom izložbom, koja u usporedbi s ljudskim zdravljem ni na koji način nije prioritet, ali to je naša primarna muzejska zadaća i shvaćamo je vrlo ozbiljno. Mi naprosto postojimo da bismo se bavili baštinom i izložbama i ne bi bilo dobro da se pokolebamo. Naprosto smo uvjereni da ne smijemo odustati, da nikako ne bi bilo dobro odustati uz izliku da nas je spriječila neka viša sila. Mi i dalje vjerujemo u naše sile! – kaže Dubrović.

„Posve jasno je da otvorenjem nove zgrade Muzeja grada Rijeka i koncentracijom velikih kulturnih snaga na jednom mjestu nova umjetnička četvrt, Art kvart na Brajdi, zapravo znači kulturni preokret kojega još uvijek nismo dokraja svjesni. Velika renesansa u doba velike recesije! Prave su i velike stvari katkad paradoksalne

Ervin Dubrović

Ne možemo odustati od izložbe - Ervin Dubrović

- Krov je sreden, pročelja su većim dijelom sredena, predstoji još nanošenje zadnjeg sloja, dakle bojanje zgrade, zamijenjena je većina prozora i vanjskih vrata, predstoji još zamjena velikih staklenih stijena koje zbog veličine i težine izvođačima zadaju velike glavobolje. Morat će dovesti i posebnu dizalicu te

radove izvoditi izvana – kaže Dubrović.

Nova lokacija Muzeja, Palača šećerane u bivšem tvorničkom kompleksu »Benčić«, ali i brod »Galeb«, bili bi izazov i za kudikamo ekipiraniji sastav od dvanaest redovito aktivnih djelatnika Muzeja koji, kako kaže Dubrović, vode složen proces najveće muzejske preobrazbe i najsloženijih zbivanja u svih stotinu i pedeset godina riječke muzejske povijesti.

- Tijekom druge polovice ove i prve polovice naredne godine Grad Rijeka će u svome sastavu imati pravi muzejski lanac koji se razvija u okviru Muzeja grada Rijeka, o kojemu donekad nismo mogli ni sanjati! Nije to samo ogroman korak za nas muzealce, nego je zapravo riječ o velikoj riječkoj kulturnoj renesansi koje gotovo i nismo do kraja svjesni! Tu je još uključena i nova središnja zgrada Gradske knjižnice, tu je i Dječja kuća, te Muzej moderne i suvremene umjetnosti, kojemu će još biti priključeni novi prostori. U istoj je zoni i Art-kino, koje se i nadalje razvija te će svoje programe izravno održavati i u Art kvartu.

Posve je jasno da otvorenjem nove zgrade Muzeja grada Rijeka i koncentracijom velikih kulturnih snaga na jednom mjestu nova umjetnička četvrt, Art kvart na Brajdi, zapravo znači kulturni preokret kojega još uvijek nismo dokraja svjesni. Velika renesansa u doba velike recesije! Prave su i velike stvari katkad paradoksalne – kaže Dubrović, uz napomenu da u Palači šećerane teku završni radovi, a da se muzealci ubrzano pripremaju za realizaciju stalnog postava, za koji su uvjereni da će pokazati kako muzeji mogu biti u sprezi sa životom i kako ne moraju biti dosadno poučni i beživotni.

- Upravo obratno, muzeji moraju biti živi, duhoviti i pametni. Spojiti sve zajedno nije baš lako. Zato nam pripreme dugo traju, no naša ekipa, kao i brojni vanjski suradnici, u velikom entuzijazmu rade na stalnom postavu, svjesni da je to za nas velika prilika, rekao bih na neki način i zaslužena nagrada, koju treba iskoristiti na najbolji mogući način – zaključuje Dubrović.